

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«ЗАПОРІЗЬКИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
ФОРУМ - 2023»**

23-24 листопада 2023 року

Запоріжжя – 2023

ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ ДЛЯ ФАРМАКОТЕРАПІЇ ХВОРИХ НА СЕРЦЕВО-СУДИНІ ЗАХВОРЮВАННЯ

О.В. Литвиненко

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет (Запоріжжя)
olga_ov66@ukr.net

Сьогодні серцево-судинні захворювання (ССЗ) за поширеністю займають перше місце серед найбільш серйозних проблем сучасної системи охорони здоров'я в цілому світі та потребують особливої уваги у зв'язку зі збільшенням кількості кардіологічних хворих.

У терапії ССЗ використовують великий арсенал лікарських засобів (ЛЗ). В останні роки активно розвивається новий підхід до фармакоterapiї кардіологічних захворювань, що полягає у комбінованому застосуванні традиційних препаратів і лікарських засобів рослинного походження (ЛЗ РП), оскільки останні в більшості сумісні між собою і з синтетичними ЛЗ.

Метою нашого дослідження було вивчення сегменту ЛЗ РП, які застосовують у кардіології та зареєстровані на фармацевтичному ринку України, для удосконалення організації забезпечення населення та закладів охорони здоров'я препаратами даної фармакотерапевтичної групи. Були проведені маркетингові дослідження даних реєстрації ЛЗ РП, які застосовують у кардіології станом на травень 2023 року.

На даний час, на фармацевтичному ринку України зареєстровано понад дві тисячі найменування рослинних ЛЗ для лікування ССЗ. 44,9% займають гомеопатичні ЛЗ. Приблизно у рівних долях, на ринку ЛЗ РП представлені наступні групи: «Лікарські рослини, сировина і препарати з них» – 25,6%; «Лікарські засоби» – 25,1%. Решта груп займає в структурі незначні долі 0,8-2,6%. При дослідженні груп «Лікарські рослини, сировина і препарати з них» і «Лікарські засоби» встановлено, що в групі «Лікарські рослини, сировина і препарати з них» 92% складають однокомпонентні засоби, до складу останніх 8% входить декілька лікарських рослин. Серед ГЛЗ інша картина: однокомпонентних 31,8%, останні 68,2% складають багатокомпонентні засоби.

Найбільша кількість ЛЗ групи «Лікарські рослини, сировина і препарати з них», представлена у вигляді ЛРС у вигляді сировини, зборів, брикетів (65,4%). Готові ЛЗ представлені рідкими та твердими формами (21,2 і 12,2% відповідно), незначна частка – 1,2% належить м'яким формам. Серед ЛФ рослинних ГЛЗ майже половина (41,8%) припадає на рідкі форми. Другу за величиною (31,6%) складають тверді лікарські форми. Більше 13% асортименту припадають на м'які форми. Серед ЛЗ є і ЛРС у вигляді зборів, брикетів, чаю, питома вага яких складає 9,1%. Інші лікарські форми, на які припадає всього 3,7 %, представлені аерозолями (15 позицій), концентратами, чаями. ЛЗ досліджуваних груп представлені як українськими так і закордонними виробниками. 20,67% препаратів виробляють на території України. Аналіз компонентного складу визначив, що до числа найживаніших лікарських рослин входять м'ята, деревій, валеріана, ромашка, подорожник, солодка, шипшина, собача кропива та ін. Лідують в рейтингу м'ята, валеріана і деревій.

Проведений аналіз дає можливість зробити наступні висновки: ефективність фармакоterapiї ССЗ за допомогою ЛЗ РП обумовлюється м'якістю, пролонгованістю дії, відсутністю багатьох побічних реакцій, які є неодмінними супутниками прийому синтетичних ЛЗ. Комплекс біологічно активних речовин (БАР), що сформувався в живій рослинній клітині має більшу схожість з людським організмом, ніж виділена чиста речовина, тому рослинний ЛЗ легше асимілюється і дає менше побічних реакцій. Необхідно зазначити, що лікарська рослинна сировина (ЛРС) є й найбільш дешевим і доступним джерелом отримання ЛЗ. Тому, треба продовжувати пошук перспективних рослинних об'єктів вивчення з метою одержання нових рослинних субстанцій і створення на їх основі нових ЛЗ для комплексного лікування ССЗ.